

BEATA BIELEC-MACIEJEWSKA

KAFLE
I PIECE KAFLOWE
W TORUNIU (XIV–XX WIEK)

SPIS TREŚCI

Rozdział 1

ZAGADNIENIA WSTĘPNE | 5

- 1.1. Cel i problematyka pracy; zakresy | 5
- 1.2. Charakterystyka stanowisk archeologicznych; podstawa źródłowa | 7
 - 1.2.1. Źródła archeologiczne | 8
 - 1.2.2. Źródła pisane o toruńskich piecach | 9
- 1.3. Stan badań i opracowań nad kaflami, ze szczególnym uwzględnieniem kafla toruńskich | 10
- 1.4. Zarys dziejów miasta Torunia. Oddziaływania kulturowe i dzieje ogrzewania toruńskich wnętrz | 18

Rozdział 2.

ANALIZA KAFLI | 25

- 2.1. Metoda opracowania materiałów | 25
 - 2.1.1. Kwestionariusz pytań | 25
 - 2.1.2. Zasady klasyfikacji kafla i ich typologia | 25
 - 2.1.3. Sposób przedstawienia wyników analizy | 28
- 2.2. Charakterystyka kafla z poszczególnych okresów. Podstawy datowania. Chronologia | 29
 - 2.2.1. Kafle gotyckie | 29
 - 2.2.1.1. Kafle proste | 29
 - 2.2.1.2. Kafle złożone | 31
 - 2.2.2. Kafle renesansowe | 35
 - 2.2.2.1. Kafle miskowe | 35
 - 2.2.2.2. Kafle płytowe | 36
 - 2.2.3. Kafle manierystyczne | 41
 - 2.2.3.1. Kafle miskowe | 41
 - 2.2.3.2. Kafle płytowe | 43
 - 2.2.4. Kafle barokowe | 48
 - 2.2.4.1. Kafle płytowe | 48
 - 2.2.5. Kafle klasycystyczne i kafle z 1 poł. XX wieku | 57

Rozdział 3

GLÓWNE ETAPY ROZWOJU KAFLI „TORUŃSKICH” I ICH SPECYFIKA | 59

- 3.1. Cezury chronologiczne kafla toruńskich na tle rozwoju kaflarstwa w Polsce | 59
- 3.2. Zmienność cech kafla w czasie | 63
 - 3.2.1. Surowiec i masy garncarskie | 63
 - 3.2.1.1. Grupy surowcowe | 63

3.2.1.2. Domieszka	65
3.2.2. Technologia wyrobu kafli	67
3.2.2.1. Techniki wytwarzania	67
3.2.2.2. Wypał kafli	73
3.2.3. Morfologia kafli	74
3.2.4. Zdobnictwo kafli	75
3.2.5. Grafiki – wzorce przedstawień na kaflach	80
3.3. Specyfika kafli toruńskich. Porównanie kafli toruńskich z wybranymi zespołami kafli europejskich	81

Rozdział 4

ORGANIZACJA PRODUKCJI KAFLI. PRÓBA IDENTYFIKACJI OŚRODKÓW PRODUKCJI KAFLARSKIEJ | 85

Rozdział 5.

PRÓBA REKONSTRUKCJI TORUŃSKICH PIECÓW KAFLOWYCH | 93

5.1. Piec z kafli garnkowych z zamku krzyżackiego	95
5.2. Piec z kafli miskowych z zamku dybowskiego	95
5.3. Piec późnośredniowieczny	97
5.4. Piec renesansowy	97
5.5. Piece manierystyczne	98
5.6. Piece barokowe	101
5.7. Piece klasycystyczne	104
5.8. Piec z 1 poł. XX wieku	105

Rozdział 6

KAFLE I PIECE KAFLOWE W TORUNIU (XIV–XX WIEK). PODSUMOWANIE | 107

BIBLIOGRAFIA | 113

MAPY | 125

ANEKSY | 131

Aneks 1: Wykaz stanowisk archeologicznych i frekwencja kafli analizowanych w niniejszej rozprawie (ilość fragmentów i chronologia)	133
Aneks 2: Stanowiska z kaflami nie uwzględnionymi w pracy (ilość fragmentów)	133
Aneks 3: Opis stanowisk archeologicznych	134
Aneks 4: Wykonanie kafła miskowego w pracowni ceramicznej	137

TABELE | 145

TABLICE | 169

RYCINY | 179